

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2009/18/ES

ze dne 23. dubna 2009,

kterou se stanoví základní zásady pro vyšetřování nehod v odvětví námořní dopravy a kterou se mění směrnice Rady 1999/35/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/59/ES

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,
a zejména na čl. 80 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského
a sociálního výboru ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽²⁾,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy,
s ohledem na společný návrh schválený dohodovacím výborem
dne 3. února 2009 ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V námořní dopravě v Evropě by měla být udržena vysoká všeobecná úroveň bezpečnosti a mělo by být vynaloženo veškeré úsilí ke snížení počtu námořních nehod a mimořádných událostí.
- (2) Urychlené provádění technických vyšetřování námořních nehod zvyšuje bezpečnost na moři a pomáhá předcházet opakování námořních nehod, které vedou ke ztrátě životů, lodí a ke znečištění mořského životního prostředí.

- (3) Evropský parlament v usnesení ze dne 21. dubna 2004 o zvýšení bezpečnosti na moři ⁽⁴⁾ vyzval Komisi k předložení návrhu směrnice o vyšetřování námořních nehod.

- (4) Článek 2 Úmluvy OSN o mořském právu ze dne 10. prosince 1982 (dále jen „úmluva UNCLOS“) stanoví právo pobřežních států vyšetřovat příčiny jakýchkoli námořních nehod v jejich teritoriálních mořích, které by mohly představovat ohrožení života nebo životního prostředí, vyžadovat zásah pátracích a záchranných orgánů pobřežního státu nebo by se mohly pobřežního státu jinak týkat.

- (5) Článek 94 úmluvy UNCLOS stanoví, že stát vlajky zajistí vyšetření některých nehod nebo mimořádných událostí na volném moři náležitě kvalifikovanou osobou nebo osobami nebo pod jejím nebo jejich dohledem.

- (6) Pravidlo I/21 Mezinárodní úmluvy o bezpečnosti lidského života na moři ze dne 1. listopadu 1974 (dále jen „úmluva SOLAS 74“), Mezinárodní úmluva o nákladové značce ze dne 5. dubna 1966 a Mezinárodní úmluva o zabránění znečišťování z lodí ze dne 2. listopadu 1973 stanoví odpovědnosti státu vlajky provádět vyšetřování nehod a předávat Mezinárodní námořní organizaci (IMO) příslušné nálezy.

- (7) Předpis k provedení povinných nástrojů IMO přijatý rezolucí shromáždění IMO A.996(25) ze dne 29. listopadu 2007 připomíná závazek států vlajky zajistit, aby bezpečnostní vyšetřování v oblasti bezpečnosti na moři bylo prováděno náležitě kvalifikovanými vyšetřovateli, kteří mají odborné znalosti o problematice týkající se námořních nehod a mimořádných událostí. Uvedený předpis dále požaduje, aby státy vlajky byly připraveny poskytnout k tomuto účelu kvalifikované vyšetřovatele bez ohledu na místo nehody nebo mimořádné události.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 318, 23.12.2006, s. 195.

⁽²⁾ Úř. věst. C 229, 22.9.2006, s. 38.

⁽³⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 25. dubna 2007 (Úř. věst. C 74 E, 30.3.2008, s. 546), společný postoj Rady ze dne 6. června 2008 (Úř. věst. C 184 E, 22.7.2008, s. 23), postoj Evropského parlamentu ze dne 24. září 2008 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku), rozhodnutí Rady ze dne 26. února 2009 a legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. března 2009 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 104 E, 30.4.2004, s. 730.

- (8) Měl by být zohledněn předpis pro vyšetřování námořních nehod a mimořádných událostí obsažený v příloze rezoluce shromáždění IMO A.849(20) ze dne 27. listopadu 1997 (dále jen „předpis IMO pro vyšetřování námořních nehod a mimořádných událostí“), který stanoví uplatňování společného přístupu k vyšetřování námořních nehod a mimořádných událostí a spolupráci mezi státy při určení faktorů, které přispívají k námořním nehodám a mimořádným událostem. Měla by být také zohledněna rezoluce shromáždění IMO A.861(20) ze dne 27. listopadu 1997 a rezoluce výboru IMO pro námořní bezpečnost MSC.163(78) ze dne 17. května 2004, kterými se stanoví definice pojmu „záznamník cestovních údajů“.
- (9) Námořníci se uznávají jako zvláštní kategorie pracovníků a vzhledem ke globální povaze námořního průmyslu a různým právním rámcům, se kterými mohou přijít do styku, vyžadují zvláštní ochranu, zejména v oblasti styku s veřejnými orgány. V zájmu zvýšené námořní bezpečnosti by námořníci měli mít možnost dovolávat se spravedlivého zacházení v případě námořní nehody. Jejich lidská práva a důstojnost by měla být vždy zachována a veškerá bezpečnostní vyšetřování by měla být prováděna spravedlivě a rychle. Je proto žádoucí, aby členské státy v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy zohledňovaly příslušná ustanovení pokynů IMO o spravedlivém zacházení s námořníky v případě nehody na moři.
- (10) Členské státy by, v souladu s jejich právními systémy, měly chránit prohlášení svědků týkající se nehody a zajistit, aby nebyly použity pro jiné účely než bezpečnostní vyšetřování, s cílem zabránit jakékoli diskriminaci nebo postihu svědků z důvodu jejich účasti na bezpečnostních vyšetřováních.
- (11) Směrnice Rady 1999/35/ES ze dne 29. dubna 1999 o systému povinných prohlídek pro bezpečné provozování liniové dopravy loděmi typu ro-ro a vysokorychlostními osobními plavidly⁽¹⁾ požaduje, aby členské státy v rámci svých právních systémů vymezily právní postavení, které jim a každému jinému členskému státu s významným zájmem umožní účastnit se jakéhokoli vyšetřování námořních nehod nebo mimořádných událostí, kterých se účastní loď typu ro-ro nebo vysokorychlostní osobní plavidlo, spolupracovat při něm nebo, jestliže je tak stanoveno v předpise IMO pro vyšetřování námořních nehod a mimořádných událostí, takové vyšetřování provádět.
- (12) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/59/ES ze dne 27. června 2002, kterou se stanoví kontrolní a informační systém Společenství pro provoz plavidel⁽²⁾, požaduje, aby členské státy dodržovaly předpis IMO pro vyšetřování námořních nehod a mimořádných událostí a zajistily, že budou nálezy vyšetřování po uzavření vyšetřování co nejdříve zveřejněny.
- (13) Pro účinné stanovení okolností a příčin nehody nebo mimořádné události je nanejvýš důležité, aby bezpečnostní vyšetřování nehod a mimořádných událostí týkajících se námořních plavidel nebo jiných plavidel v přístavech nebo v jiných vymezených námořních oblastech bylo prováděno nepodjatým způsobem. Taková vyšetřování by proto v zájmu zamezení případnému střetu zájmů měla být prováděna kvalifikovanými vyšetřovateli pod kontrolou nezávislého orgánu nebo subjektu, jenž má nezbytné pravomoci.
- (14) Členské státy by měly v souladu se svými právními předpisy upravujícími pravomoci orgánů odpovědných za soudní vyšetřování a v případě potřeby ve spolupráci s těmito orgány zajistit, že osobám odpovědným za technické vyšetřování jsou poskytnuty nejlepší možné podmínky pro plnění jejich úkolů.
- (15) Touto směrnicí by neměla být dotčena směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů⁽³⁾.
- (16) Členské státy by měly zajistit, aby jejich právní systémy jim i všem dalším členským státům s významným zájmem umožnily účastnit se vyšetřování nehod na základě ustanovení předpisu IMO pro vyšetřování námořních nehod a mimořádných událostí, spolupracovat při takovém vyšetřování nebo takové vyšetřování provádět.
- (17) V zásadě by každá námořní nehoda nebo mimořádná událost měla být vyšetřována pouze jednou členským státem nebo vedoucím členským státem za účasti jiných významně dotčených států. Souběžná vyšetřování by mohla být prováděna ve výjimečných, řádně odůvodněných případech, které se týkají dvou nebo více členských států s ohledem na vlnku dotčené lodi, místo nehody nebo státní příslušnost obětí.
- (18) Členský stát může po vzájemné dohodě pověřit jiný členský stát vedením bezpečnostního vyšetřování námořní nehody nebo mimořádné události (dále jen „bezpečnostní vyšetřování“) nebo provedením zvláštních úkonů v rámci tohoto vyšetřování.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 138, 1.6.1999, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 208, 5.8.2002, s. 10.

⁽³⁾ Úř. věst. L 281, 23.11.1995, s. 31.

- (19) Členské státy by měly vynaložit veškeré úsilí, aby nepožadovaly úhradu nákladů za výpomoc vyžádanou v rámci bezpečnostních vyšetřování týkajících se dvou nebo více členských států. V případech, kdy se vyžaduje pomoc od členského státu, kterého se netýká bezpečnostní vyšetřování, by se měly členské státy dohodnout na úhradě vzniklých nákladů.
- (20) Podle pravidla V/20 úmluvy SOLAS 74 musí být osobní lodě a lodě jiné než osobní o hrubé prostornosti 3 000 t a více vyrobené po 1. červenci 2002 včetně tohoto data povinně vybaveny záznamníkem cestovních údajů pro usnadnění vyšetřování nehod. Vzhledem k významu těchto zařízení pro tvorbu politiky předcházení námořním nehodám by tato zařízení měla být systematicky požadována na lodích, které vykonávají vnitrostátní nebo mezinárodní plavby a přistávají v přístavech Společenství.
- (21) Údaje ze záznamníku cestovních údajů a dalších elektronických zařízení lze využívat jak zpětně po námořní nehodě nebo mimořádné události k vyšetřování jejich příčin, tak preventivně k získání zkušeností o okolnostech, které by mohly k takovým událostem vést. Členské státy by měly zajistit, aby byly tyto údaje, pokud jsou dostupné, řádně využívány k oběma uvedeným účelům.
- (22) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1406/2002⁽¹⁾ požaduje, aby Evropská agentura pro námořní bezpečnost (dále jen „agentura“) spolupracovala s členskými státy při rozvoji technických řešení a poskytování technické pomoci vztahující se k provádění právních předpisů Společenství. V oblasti vyšetřování nehod má agentura zvláštní úkol usnadňovat spolupráci mezi členskými státy a Komisí při rozvoji společné metodiky vyšetřování námořních nehod v souladu s dohodnutými mezinárodními zásadami, přičemž patřičně zohlední odlišnosti právních systémů členských států.
- (23) V souladu s nařízením (ES) č. 1406/2002 musí agentura usnadňovat spolupráci při zajišťování podpory členských států v činnostech týkajících se vyšetřování a při provádění analýz stávajících zpráv o vyšetřování nehod.
- (24) Jakékoli významné skutečnosti vyvozené z vyšetřování nehod by měly být zohledněny při vytváření nebo změně společné metodiky pro vyšetřování námořních nehod a mimořádných událostí.
- (25) Členské státy a Společenství by měly náležitě zohlednit bezpečnostní doporučení vyplývající z bezpečnostního vyšetřování.
- (26) Protože cílem technického bezpečnostního vyšetřování je předcházet námořním nehodám a mimořádným událostem, neměly by být závěry a bezpečnostní doporučení za žádných okolností použity k určování míry odpovědnosti nebo zavinění.
- (27) Jelikož cíle této směrnice, totiž zvýšení bezpečnosti na mořích ve Společenství, a tím i snížení nebezpečí námořních nehod, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jej může být z důvodu rozsahu a účinků této směrnice lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné k dosažení tohoto cíle.
- (28) Opatření nezbytná k provedení této směrnice by měla být přijata v souladu s rozhodnutím Rady 1999/468/ES ze dne 28. června 1999 o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi⁽²⁾.
- (29) Zejména je třeba zmocnit Komisi ke změnám této směrnice v návaznosti na související změny mezinárodních úmluv, protokolů, předpisů a rezolucí a k přijímání a změnám společné metodiky vyšetřování námořních nehod a mimořádných událostí. Jelikož uvedená opatření mají obecný význam a jejich účelem je změnit jiné než podstatné prvky této směrnice, včetně jejím doplněním o nové jiné než podstatné prvky, musí být přijata regulačním postupem s kontrolou stanoveným v článku 5a rozhodnutí Rady 1999/468/ES.
- (30) Podle bodu 34 interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů⁽³⁾ jsou členské státy vybízeny tomu, aby jak pro sebe, tak i v zájmu Společenství sestavily vlastní tabulky, z nichž bude co nejvíce patrné srovnání mezi touto směrnicí a prováděcími opatřeními, a aby tyto tabulky zveřejnily,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Předmět

1. Cílem této směrnice je zvýšit bezpečnost na moři a předejít znečištění z lodí, a tím snížit nebezpečí námořních nehod:

⁽¹⁾ Úř. věst. L 208, 5.8.2002, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽³⁾ Úř. věst. C 321, 31.12.2003, s. 1.

a) usnadněním urychleného provádění bezpečnostního vyšetřování a řádné analýzy námořních nehod a mimořádných událostí za účelem určení jejich příčin a

b) zajištěním včasného a přesného podávání zpráv o bezpečnostním vyšetřování a návrhů nápravných opatření.

2. Předmětem vyšetřování prováděných podle této směrnice není určení míry odpovědnosti nebo zavinění. Členské státy nicméně zajistí, aby se vyšetřovací orgán nebo subjekt (dále jen „vyšetřovací orgán“) nezdráhal podat úplnou zprávu o příčinách námořní nehody nebo mimořádné události z toho důvodu, že by z nálezů mohlo být vyvozeno zavinění nebo odpovědnost.

Článek 2

Oblast působnosti

1. Tato směrnice se vztahuje na námořní nehody a mimořádné události:

a) které se týkají lodí plujících pod vlajkou jednoho ze členských států;

b) k nimž došlo v teritoriálním moři a vnitřních vodách členských států podle definice v úmluvě UNCLOS nebo

c) které se dotýkají jiných významných zájmů členských států.

2. Tato směrnice se nevztahuje na námořní nehody a mimořádné události, které se týkají pouze:

a) válečných lodí, lodí pro přepravu vojska a ostatních lodí vlastněných nebo provozovaných členským státem a užívaných pouze pro neobchodní veřejnou dopravu;

b) lodí bez mechanického pohonu, dřevěných lodí jednoduché konstrukce, rekreačních jachet a plavidel, pokud nejsou ani nebudou obsazeny posádkou a nepřepravují více než 12 cestujících pro obchodní účely;

c) plavidel vnitrozemské plavby provozovaných na vnitrozemských vodních cestách;

d) rybářských plavidel o délce menší než 15 metrů;

e) stálých vrtných plošin na volném moři.

Článek 3

Definice

Pro účely této směrnice se:

1) „předpisem IMO pro vyšetřování námořních nehod a mimořádných událostí“ rozumí předpis IMO pro vyšetřování námořních nehod a mimořádných událostí obsažený

v příloze rezoluce shromáždění IMO A.849(20) ze dne 27. listopadu 1997 v platném znění;

2) níže uvedené výrazy používají v souladu s definicemi uvedenými v předpise IMO pro vyšetřování námořních nehod a mimořádných událostí:

a) „námořní nehoda“;

b) „velmi vážná nehoda“;

c) „námořní mimořádná událost“;

d) „bezpečnostní vyšetřování námořní nehody nebo mimořádné události“;

e) „stát, který vede vyšetřování“;

f) „stát s významným zájmem“;

3) výraz „vážná nehoda“ používá v souladu s aktualizovanou definicí uvedenou v oběžníku MSC-MEPC.3/Circ.3 Výboru IMO pro námořní bezpečnost a Výboru IMO pro ochranu mořského prostředí ze dne 18. prosince 2008;

4) „pokyny IMO o spravedlivém zacházení s námořníky v případě námořní nehody“ rozumí pokyny připojené k rezoluci LEG. 3(91) právního výboru IMO ze dne 27. dubna 2006 a schválené správní radou Mezinárodní organizace práce na jejím 296. zasedání ve dnech 12.–16. června 2006;

5) výrazy „loď typu ro-ro“ a „vysokorychlostní osobní plavidlo“ používají v souladu s definicemi uvedenými v článku 2 směrnice 1999/35/ES;

6) výraz „záznamník cestovních údajů“ (dále jen „VDR“) používá v souladu s definicí uvedenou v rezoluci shromáždění IMO A.861(20) a v rezoluci výboru IMO pro námořní bezpečnost MSC.163(78);

7) „bezpečnostním doporučením“ rozumí jakýkoli návrh včetně návrhu pro účely registrace a kontroly:

a) buď vyšetřovacího orgánu státu, který provádí nebo vede bezpečnostní vyšetřování, založený na informacích vyplývajících z tohoto vyšetřování;

b) nebo případně Komise jednající na základě obecných analýz údajů a výsledků provedených bezpečnostních vyšetřování.

Článek 4

Právní povaha bezpečnostních vyšetřování

1. Členské státy vymezí v souladu se svými příslušnými vnitrostátními právními systémy právní povahu bezpečnostního vyšetřování tak, aby tato vyšetřování mohla být prováděna co nejúčinněji a co nejrychleji.

Členské státy zajistí v souladu se svými právními předpisy a případně ve spolupráci s orgány odpovědnými za soudní šetření, aby bezpečnostní vyšetřování:

- a) byla nezávislá na trestních nebo jiných souběžných vyšetřováních prováděných za účelem určení míry odpovědnosti nebo zavinění a
- b) nebyla rušena, pozastavena nebo odložena z důvodu takových vyšetřování.

2. Pravidla, která členské státy stanoví, zahrnují v souladu s rámcem stále spolupráce uvedeném v článku 10 ustanovení, která umožní:

- a) spolupráci a vzájemnou pomoc při bezpečnostním vyšetřování vedeném jinými členskými státy nebo pověření jiného členského státu vedením takového vyšetřování v souladu s článkem 7 a
- b) koordinaci činností jejich příslušných vyšetřovacích orgánů v rozsahu nezbytném ke splnění cílů této směrnice.

Článek 5

Povinnost provést vyšetřování

1. Každý členský stát zajistí, že vyšetřovací orgán uvedený v článku 8 provede bezpečnostní vyšetřování po velmi vážných námořních nehodách,

- a) které se týkají lodí plujících pod jeho vlajkou, a to bez ohledu na místo, kde k nehodě došlo;
- b) k nimž došlo v jeho teritoriálních mořích a vnitřních vodách podle definice v úmluvě UNCLOS bez ohledu na vlajku lodi nebo lodí zúčastněných na nehodě nebo
- c) které se dotýkají významného zájmu členského státu bez ohledu na místo nehody nebo vlajku lodi nebo lodí zúčastněných na nehodě.

2. Vyšetřovací orgán navíc v případě vážné nehody provede předběžné zhodnocení za účelem rozhodnutí, zda se provede

bezpečnostní vyšetřování. Pokud vyšetřovací orgán rozhodne neprovést bezpečnostní vyšetřování, důvod tohoto rozhodnutí je třeba zaznamenat a oznámit v souladu s čl. 17 odst. 3.

V případě jakékoli jiné námořní nehody nebo mimořádné události vyšetřovací orgán rozhodne, zda bude provedeno bezpečnostní vyšetřování.

V rozhodnutích uvedených v prvním a druhém pododstavci zohlední vyšetřovací orgán vážnost námořní nehody nebo mimořádné události, druh dotčeného plavidla nebo nákladu a to, zda nálezy bezpečnostního vyšetřování mohou vést k předcházení budoucím nehodám nebo mimořádným událostem.

3. Rozsahu a praktické provedení bezpečnostního vyšetřování určí vyšetřovací orgán členského státu vedoucího vyšetřování ve spolupráci s rovnocennými orgány členských států s významným zájmem, a to způsobem, který považuje pro dosažení cílů této směrnice za nejúčelnější, a s cílem předcházet budoucím nehodám a mimořádným událostem.

4. Při provádění bezpečnostních vyšetřování se vyšetřující subjekt řídí společnou metodikou vyšetřování námořních nehod a mimořádných událostí vypracovanou podle čl. 2 písm. e) nařízení (ES) č. 1406/2002. Vyšetřovatelé se mohou od této metodiky odklonit ve zvláštním případě, lze-li to jejich odborného úsudku prokázat, že je to nutné, a je-li to nezbytné k dosažení cílů vyšetřování. Komise přijme nebo změní tuto metodiku pro účely této směrnice s přihlédnutím k významným skutečnostem vyvozeným z bezpečnostních vyšetřování.

Toto opatření, jež má za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice, včetně jejím doplněním, se přijímá regulativním postupem s kontrolou podle čl. 19 odst. 3.

5. Bezpečnostní vyšetřování se zahájí co nejdříve po tom, co došlo k námořní nehodě nebo mimořádné události, nejpozději však do dvou měsíců po ní.

Článek 6

Oznamovací povinnost

Členské státy v rámci svých právních systémů vyžadují, aby jejich vyšetřovací orgány byly bezodkladně informovány odpovědnými orgány nebo dotčenými stranami o námořních nehodách a mimořádných událostech, které spadají do oblasti působnosti této směrnice.

Článek 7

Vedení bezpečnostních vyšetřování a účast na nich

1. Každá námořní nehoda či mimořádná událost je v zásadě předmětem pouze jediného vyšetřování provedeného členským státem nebo členským státem, který vede vyšetřování, za účasti jiných států s významným zájmem.

V případě bezpečnostních vyšetřování, která se týkají dvou nebo více členských států, tyto členské státy spolupracují za účelem rychlého dosažení dohody o tom, který z nich má být členským státem, jenž povede vyšetřování. Vynaloží veškeré úsilí k dosažení dohody o postupech vyšetřování. V rámci této dohody mají jiné státy s významným zájmem stejná práva a přístup ke svědkům a důkazům jako členský stát, který provádí bezpečnostní vyšetřování. Mají rovněž právo na to, aby byl jejich postoj zohledněn členským státem, který vede vyšetřování.

Provádění souběžných bezpečnostních vyšetřování těchto námořních nehod nebo mimořádných událostí je omezeno na výjimečné případy. V takových případech členský stát sdělí Komisi důvody pro provedení takových souběžných bezpečnostních vyšetřování. Členské státy provádějící souběžná bezpečnostní vyšetřování spolupracují. Zapojené vyšetřující orgány si zejména vymění jakékoli příslušné informace shromážděné během jejich vlastního vyšetřování zejména proto, aby pokud možno dosáhly společného závěru.

Členské státy se zdrží všech opatření, která by mohla znemožnit, pozastavit nebo pozdržet provádění bezpečnostního vyšetřování, které spadá do oblasti působnosti této směrnice.

2. Bez ohledu na odstavce 1 zůstává každý členský odpovědným za bezpečnostní vyšetřování a koordinaci s ostatními státy s významným zájmem, dokud se vzájemně nedohodnou, který z nich má být státem, který vede vyšetřování.

3. Aniž jsou dotčeny povinnosti členského státu podle této směrnice a mezinárodního práva, může členský stát v jednotlivých případech pověřit po vzájemné dohodě jiný členský stát vedením bezpečnostního vyšetřování nebo určitými úkony v souvislosti s prováděním takového vyšetřování.

4. Jestliže je loď typu ro-ro nebo vysokorychlostní osobní plavidlo účastníkem námořní nehody nebo mimořádné události, zahájí bezpečnostní vyšetřování stát, v jehož teritoriálních mořích nebo vnitřních vodách podle definice v úmluvě UNCLOS k nehodě nebo mimořádné události došlo, nebo členský stát naposledy navštívený lodí nebo plavidlem, jestliže k ní došlo v jiných vodách. Tento stát zůstává odpovědným za bezpečnostní vyšetřování a koordinaci s ostatními státy

s významným zájmem až do doby, kdy je vzájemně dohodnuto, který z nich má být státem, který vede vyšetřování.

Článek 8

Vyšetřovací orgány

1. Členské státy zajistí, aby bezpečnostní vyšetřování bylo prováděno nestrannými stálými vyšetřovacími orgány, jež mají nezbytné pravomoci, a náležitě kvalifikovanými vyšetřovateli, kteří jsou způsobilí v záležitostech týkajících se námořních nehod a mimořádných událostí.

Aby mohl vyšetřovací orgán provádět bezpečnostní vyšetřování nepodjatým způsobem, musí být nezávislý, pokud jde o jeho organizaci, právní strukturu a rozhodování, na jakékoli straně, jejíž zájmy by mohly být ve střetu s tímto úkolem.

Vnitrozemské členské státy, které nemají loď ani plavidla plující pod jejich vlajkou, určí nezávislé kontaktní místo pro spolupráci při vyšetřování podle čl. 5 odst. 1 písm. c).

2. Vyšetřovací orgán zajistí, aby jednotliví vyšetřovatelé měli znalosti a praktické zkušenosti v oblastech patřících k jejich běžným vyšetřovacím povinnostem. Kromě toho vyšetřovací orgán zajistí v případě nutnosti snadný přístup k příslušným odborným znalostem.

3. Činnosti, jimiž je vyšetřovací orgán pověřen, mohou být rozšířeny o sběr a analýzu údajů týkajících se námořní bezpečnosti, a to zejména k preventivním účelům, pokud se tyto činnosti nedotknou jeho nezávislosti ani nezakládají jeho odpovědnost v záležitostech regulačních, správních nebo normalizačních.

4. Členské státy v rámci svých vnitrostátních právních systémů zajistí, aby vyšetřovatelům jejich vyšetřovacího orgánu nebo jakéhokoli jiného vyšetřovacího orgánu, na který bylo přeneseno bezpečnostní vyšetřování, případně ve spolupráci s orgány odpovědnými za soudní vyšetřování, byly poskytnuty příslušné informace pro vedení bezpečnostního vyšetřování a aby proto byli oprávněni

- a) mít volný přístup do jakékoli příslušné oblasti nebo místa námořní nehody a na jakoukoli loď, vrak nebo konstrukci včetně nákladu, zařízení nebo trosek;
- b) zajistit okamžité pořízení soupisu důkazů a řízení vyhledání a přemístění vraku, trosek nebo jiných složek nebo látek za účelem jejich zkoumání nebo analýzy;
- c) vyžádat si zkoumání nebo analýzu položek uvedených v písmenu b) a mít volný přístup k výsledkům těchto zkoumání nebo analýz;

- d) mít volný přístup k jakýmkoli příslušným informacím a zaznamenaným údajům včetně údajů z VDR týkajícím se lodi, plavby, nákladu, posádky nebo jakýchkoli jiných osob, objektů, podmínek nebo okolností, pořizovat kopie a využívat je;
- e) mít volný přístup k výsledkům ohledání těl obětí nebo zkoušek provedených na vzorcích odebraných z těl obětí;
- f) vyžádat si výsledky zkoumání osob zapojených do provozu lodi nebo jakýchkoli jiných příslušných osob nebo výsledky zkoušek provedených na vzorcích jim odebraných a mít volný přístup k těmto výsledkům;
- g) vyslechnout svědky bez přítomnosti jakékoli osoby, která by mohla mít zájem narušit bezpečnostní vyšetřování;
- h) získat záznamy o prohlídkách a příslušné informace, které jsou v držení státu vlajky, vlastníků, klasifikačních společností nebo jakýchkoli jiných příslušných stran, jestliže jsou tyto strany nebo jejich zástupci usazeni v dotyčném členském státě;
- i) požádat o pomoc příslušných orgánů příslušných států, včetně vyšetřovatelů státu vlajky a státu přístavu, velitelů pobřežních hlídek, provozovatelů služeb lodního provozu, pátracích a záchranných týmů, lodivodů nebo jiných přístavních nebo námořních pracovníků.

5. Vyšetřovací orgánům se umožní okamžitě a kdykoli reagovat na oznámení námořní nehody a získat dostatečné zdroje k nezávislému výkonu svých funkcí. Vyšetřovatelé těchto orgánů požívají postavení poskytující jim nezbytné záruky nezávislosti.

6. Vyšetřovací orgán může spojit své úkoly vyplývající z této směrnice s prací na vyšetřování jiných událostí, než jsou námořní nehody, za podmínky, že tato další vyšetřování neohroží jeho nezávislost.

Článek 9

Důvěrnost

Aniž je dotčena směrnice 95/46/ES, členské státy v rámci svých právních systémů zajistí, že nedojde ke zpřístupnění níže uvedených záznamů k jiným účelům, než je bezpečnostní vyšetřování, pokud se příslušný orgán v dotyčném státě nerozhodne, že existuje nadřazený veřejný zájem na jejich odtajnění:

- a) veškeré svědecké výpovědi a další prohlášení, hlášení a poznámky zapsané nebo přijaté vyšetřovacími orgány v průběhu bezpečnostního vyšetřování;

- b) záznamy odhalující totožnost osob, které poskytly důkazy v rámci bezpečnostního vyšetřování;

- c) informace týkající se osob zúčastněných na dotyčné námořní nehodě nebo mimořádné události, které jsou zvláště citlivé a soukromé povahy, včetně informací o jejich zdravotním stavu.

Článek 10

Rámec stálé spolupráce

1. Členské státy zavedou v úzké spolupráci s Komisí rámec stálé spolupráce, který umožní jejich vnitrostátním vyšetřovacím orgánům vzájemně spolupracovat v rozsahu nezbytném ke splnění cílů této směrnice.

2. O jednacím řádu a potřebném organizačním uspořádání rámce stálé spolupráce se rozhodne regulativním postupem podle čl. 19 odst. 2.

3. Vyšetřovací orgány členských států se v rámci stálé spolupráce dohodnou zejména na nejlepších způsobech spolupráce s cílem:

- a) umožnit vyšetřovacím orgánům sdílet přístroje, zařízení a vybavení pro technické vyšetřování vraků a lodního vybavení a dalších objektů důležitých pro bezpečnostní vyšetřování, včetně získávání a vyhodnocování údajů ze záznamníků cestovních údajů a z jiných elektronických přístrojů;

- b) poskytovat si vzájemně odborné poznatky a technickou spolupráci nutnou ke splnění zvláštních úkolů;

- c) získávat a sdílet informace důležité pro analýzu údajů o nehodách a činit vhodná bezpečnostní doporučení na úrovni Společenství;

- d) vypracovat obecné zásady pro opatření následující po bezpečnostních doporučeních a pro přizpůsobování metod vyšetřování vědeckotechnickému pokroku;

- e) řádně řídit včasné výstrahy uvedené v článku 16;

- f) zavést pravidla důvěrnosti pro sdílení svědeckých výpovědí a zpracování údajů a jiných záznamů uvedených v článku 9, včetně ve vztahu k třetím zemím, při dodržování vnitrostátních pravidel;

- g) zorganizovat případně odpovídající odbornou přípravu jednotlivých vyšetřovatelů;

- h) podporovat spolupráci s vyšetřovacími orgány třetích zemí a s mezinárodními organizacemi pro vyšetřování námořních nehod v oblasti působnosti této směrnice;
- i) poskytnout vyšetřovacím orgánům provádějícím bezpečnostní vyšetřování všechny příslušné informace.

Článek 11

Náklady

1. U bezpečnostních vyšetřování, do nichž jsou zapojeny dva nebo více států, se příslušné činnosti provádějí bezplatně.
2. Je-li vyžadována pomoc od členského státu, který není zapojen do bezpečnostního vyšetřování, dohodnou se členské státy na úhradě vzniklých nákladů.

Článek 12

Spolupráce s třetími zeměmi s významným zájmem

1. Členské státy spolupracují při bezpečnostních vyšetřováních co nejvíce s třetími zeměmi s významným zájmem.
2. Třetím zemím s významným zájmem se po vzájemné dohodě umožní připojit se k bezpečnostnímu vyšetřování vedenému příslušným členským státem podle této směrnice v kterékoli fázi vyšetřování.
3. Spoluprací členského státu na bezpečnostním vyšetřování prováděném třetí zemí s významným zájmem nejsou dotčeny požadavky na provádění bezpečnostního vyšetření a podávání zpráv podle této směrnice. V případě, že třetí země s významným zájmem vede bezpečnostní vyšetřování, do něhož je zapojen jeden nebo více členských států, mohou se členské státy rozhodnout neprovádět souběžné bezpečnostní vyšetřování, je-li bezpečnostní vyšetřování vedené třetí zemí v souladu s předpisem IMO pro vyšetřování námořních nehod a mimořádných událostí.

Článek 13

Ochrana důkazů

Členské státy přijmou opatření, kterými zajistí, že strany, jichž se týká nehoda nebo mimořádná událost spadající do oblasti působnosti této směrnice, vynaloží veškeré úsilí k:

- a) zachování všech informací z námořních map, lodních deníků, elektronických a magnetických záznamů a videozáznamů včetně informací ze záznamníků cestovních údajů a dalších elektronických zařízení, které se vztahují k období před nehodou, během ní a po ní;
- b) zabránění přepisu nebo jiné změně těchto informací;

- c) zabránění rušení jakýchkoli dalších zařízení, která by mohla být považována za důležitá pro bezpečnostní vyšetřování nehody;
- d) rychlému shromáždění a uchování všech důkazů pro účely bezpečnostního vyšetřování.

Článek 14

Zprávy o nehodách

1. Na základě bezpečnostních vyšetřování prováděných podle této směrnice se vyhotoví a zveřejní zpráva ve formě vymezené příslušným vyšetřovacím orgánem a v souladu s odpovídajícími oddíly přílohy I.

Vyšetřovací orgány mohou rozhodnout o tom, že na základě bezpečnostního vyšetřování, jehož předmětem není velmi vážná nebo případně vážná námořní nehoda a jehož nálezy nemohou vést k předcházení budoucím nehodám nebo mimořádným událostem, se vyhotoví zjednodušená zpráva, která se zveřejní.

2. Vyšetřovací orgány vynaloží veškeré úsilí ke zveřejnění, zejména v námořním odvětví, zpráv uvedených v odstavci 1, včetně svých závěrů nebo případných doporučení do dvanácti měsíců ode dne nehody. Pokud v této lhůtě nelze závěrečnou zprávu vydat, zveřejní se do dvanácti měsíců od data nehody prozatímní zpráva.

3. Vyšetřovací orgán členského státu vedoucího vyšetřování zašle kopii závěrečné, zjednodušené nebo prozatímní zprávy Komisi. Vezme v úvahu možná technická vyjádření Komise k závěrečným zprávám, aniž je tím dotčena podstata zjištění, s cílem zlepšit kvalitu zprávy, jak je to pro dosažení cílů této směrnice nejučelnější.

Článek 15

Bezpečnostní doporučení

1. Členské státy zajistí, aby byla bezpečnostní doporučení předložená vyšetřovacími orgány náležitě zohledněna těmi, kterým jsou určena, a aby byla případně na jejich základě přijata příslušná opatření v souladu s právem Společenství a mezinárodním právem.
2. Vyšetřovací orgán nebo Komise v případě potřeby formuluje bezpečnostní doporučení na základě obecné analýzy údajů a celkových výsledků provedených bezpečnostních vyšetřování.
3. Bezpečnostní doporučení nemá za žádných okolností určovat míru odpovědnosti za nehodu nebo její zavinění.

Článek 16

Systém včasné výstrahy

Aniž je dotčeno právo vyšetřovacího orgánu členského státu vydat včasnou výstrahu, dospěje-li tento orgán v jakékoli fázi bezpečnostního vyšetřování k názoru, že je nutné učinit naléhavé opatření na úrovni Společenství, aby se předešlo nebezpečí nových nehod, bezodkladně informuje Komisi o nutnosti vydat včasnou výstrahu.

Komise v případě nutnosti vydá varování určené odpovědným orgánům všech členských států, odvětví námořní dopravy a všem dalším dotčeným stranám.

Článek 17

Evropská databáze pro námořní nehody

1. Údaje o námořních nehodách a mimořádných událostech se uchovávají a analyzují prostřednictvím evropské elektronické databáze vytvořené Komisí a nazvané Evropská informační platforma pro námořní nehody (European Marine Casualty Information Platform - EMCIP).

2. Členské státy oznámí Komisi oprávněné orgány, které budou mít k této databázi přístup.

3. Vyšetřovací orgány členských států oznámí Komisi námořní nehody a mimořádné události v souladu s formulářem v příloze II. Dále Komisi poskytnou údaje vyplývající z bezpečnostního vyšetřování v souladu se systémem uspořádání databáze EMCIP.

4. Komise a členské státy vyvinou strukturu databáze a metodu pro oznamování údajů v odpovídajících lhůtách.

Článek 18

Spravedlivé zacházení s námořníky

V souladu se svými vnitrostátními právními předpisy členské státy zohlední příslušná ustanovení pokynů IMO o spravedlivém zacházení s námořníky v případě námořní nehody v jejich výsostných vodách.

Článek 19

Výbor

1. Komisi je nápomocen Výbor pro námořní bezpečnost a zabránění znečištění z lodí (COSS) zřízený nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2099/2002 ⁽¹⁾.

2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použijí se články 5 a 7 rozhodnutí 1999/468/ES, s ohledem na článek 8 zmíněného rozhodnutí.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 324, 29.11.2002, s. 1.

Doba uvedená ve čl. 5 odst. 6 rozhodnutí 1999/468/ES je dva měsíce.

3. Odkazuje-li se na tento odstavec, použijí se čl. 5a odst. 1 až 4 a článek 7 rozhodnutí 1999/468/ES s ohledem na článek 8 zmíněného rozhodnutí.

Článek 20

Zmocnění k provádění změn

Komise může aktualizovat definice v této směrnici a odkazy na právní předpisy Společenství a nástroje IMO, aby je uvedla do souladu s opatřeními Společenství nebo IMO, která vstoupila v platnost, s výhradou dodržování rámce této směrnice.

Uvedená opatření, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice, včetně jejím doplněním, se přijímají regulačním postupem s kontrolou podle čl. 19 odst. 3.

Komise může tímž postupem pozměnit rovněž přílohy této směrnice.

V souladu s článkem 5 nařízení (ES) č. 2099/2002 mohou být z působnosti této směrnice vyloučeny změny předpisu IMO pro vyšetřování námořních nehod a mimořádných událostí.

Článek 21

Dodatečná opatření

Tato směrnice nebrání členskému státu přijmout dodatečná opatření týkající se námořní bezpečnosti, na která se tato směrnice nevztahuje, za předpokladu, že tato opatření nejsou v rozporu s touto směrnicí, ani žádným způsobem nepříznivě neovlivňují dosažení jejího cíle ani neohrožují uskutečnění jejích cílů.

Článek 22

Sankce

Členské státy stanoví sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých na základě této směrnice a přijmou veškerá nezbytná opatření k zajištění jejich provádění. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující.

Článek 23

Zpráva o provádění

Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě každých pět let zprávu o provádění této směrnice a o jejím dodržování a je-li to nezbytné, navrhne další opatření ve smyslu doporučení uvedených ve zprávě.

Článek 24**Změny stávajících aktů**

1. Článek 12 směrnice 1999/35/ES se zrušuje.
2. Článek 11 směrnice 2002/59/ES se zrušuje.

Článek 25**Provedení**

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 17. června 2011.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musejí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 26**Vstup v platnost**

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 27**Určení**

Tato směrnice je určena členským státům.

Ve Štrasburku dne 23. dubna 2009.

Za Evropský parlament
předseda
H.-G. PÖTTERING

Za Radu
předseda
P. NEČAS

PŘÍLOHA I

Obsah zpráv o bezpečnostním vyšetřování

Úvod

Zde se stanoví jediný cíl bezpečnostního vyšetřování a uvádí se, že bezpečnostní doporučení v žádném případě nemá zakládat předpoklad odpovědnosti nebo zavinění a že zpráva, pokud jde o její obsah a styl, nebyla sepsána se záměrem jejího použití v rámci soudního řízení.

(Zpráva by neměla odkazovat na svědecké výpovědi, ani by neměla spojovat nikoho, kdo je ve zprávě uveden, s žádnou osobou, která v průběhu bezpečnostního vyšetřování poskytla důkazy.)

1. SHRnutí

Tato část uvádí základní skutečnosti námořní nehody nebo mimořádné události: co se stalo, kdy, kde a jak se to stalo; a uvádí, zda v důsledku toho došlo ke ztrátám na životech, zraněním, poškození lodi, nákladu, třetích stran nebo životního prostředí.

2. SKUTKOVÉ OKOLNOSTI

Tato část obsahuje řadu samostatných oddílů poskytujících dostatečné informace, které jsou podle vyšetřovacího orgánu věcné, tvoří podklad pro analýzy a usnadňují pochopení.

Tyto oddíly zahrnují zejména tyto informace:

2.1 Údaje o lodi

Vlajka lodi/rejstřík,
identifikace lodi,
hlavní vlastnosti lodi,
vlastnictví a řízení,
podrobnosti o konstrukci,
minimální bezpečné obsazení lodi,
náklad povolený k převozu.

2.2 Údaje o plavbě

Přístavy, které loď navštívila,
druh plavby,
informace o nákladu,
obsazení posádkou.

2.3 Informace o námořní nehodě nebo mimořádné události

Druh námořní nehody nebo mimořádné události,
datum a čas,
poloha a místo námořní nehody nebo mimořádné události,
vnější a vnitřní prostředí,
provoz lodi a úsek plavby,
místo na palubě,
údaje o lidském faktoru,
důsledky (pro lidi, loď, náklad, životní prostředí, jiné).

2.4 Zapojení pobřežních orgánů a nouzová opatření

Kdo byl zapojen,
použité prostředky,

rychlost odezvy,
účinná opatření,
dosažené výsledky.

3. POPIS

Tato část rekonstruuje námořní nehodu nebo mimořádnou událost prostřednictvím chronologické posloupnosti událostí, které předcházely nehodě nebo mimořádné události, nastaly během ní a následovaly po ní, a úlohy každého činitele (tj. osoby, materiálu, prostředí, vybavení nebo vnějších činitelů). Délka popisovaného období závisí na tom, kdy došlo k oněm konkrétním událostem, které přímo přispěly k námořní nehodě nebo mimořádné události. Tato část zahrnuje i příslušné podrobnosti provedeného bezpečnostního vyšetřování, včetně výsledků zkoumání nebo zkoušek.

4. ANALÝZA

Tato část obsahuje řadu samostatných oddílů, které poskytují analýzu každé události související s nehodou, spolu s poznámkami ohledně výsledků všech příslušných přezkoumání nebo zkoušek provedených v průběhu bezpečnostního vyšetřování a ohledně všech bezpečnostních opatření, která již případně byla přijata k předcházení dalším námořním nehodám.

Tyto oddíly by se měly týkat těchto otázek:

- souvislosti a okolnosti nehody,
- chybná jednání osob a jejich opomenutí, dílčí události týkající se nebezpečného materiálu, působení prostředí, selhání vybavení a vnější vlivy,
- přispívající faktory týkající se funkce osob, provozu na palubě, správních orgánů na pobřeží nebo vlivu regulace.

Analýza a poznámky umožňují ve zprávě odvodit logické závěry a určit všechny přispívající faktory, včetně těch faktorů, pro které jsou stávající protipatření zaměřená na předcházení nehodám nebo zaměřená na vyloučení nebo snížení jejich následků posuzována jako nedostatečná, nebo chybějící.

5. ZÁVĚRY

Tato část shrnuje zjištěné přispívající faktory a chybějící nebo nedostatečná protipatření (materiální, funkční, výstražná nebo procesní), pro která by měla být vypracována bezpečnostní opatření zaměřená na předcházení námořním nehodám.

6. BEZPEČNOSTNÍ DOPORUČENÍ

V případě potřeby obsahuje tato část zprávy bezpečnostní doporučení odvozená z analýzy a závěrů a týkající se konkrétních oblastí, jako jsou např. právní předpisy, konstrukční návrh, postupy, inspekce, řízení, ochrana zdraví a bezpečnost práce, odborná příprava, opravy, údržba, pomoc pobřežních orgánů a nouzová opatření.

Bezpečnostní doporučení jsou určena těm, kdo je mohou nejlépe provést, jako jsou např. vlastníci lodí, vedoucí pracovníci, uznávané organizace, námořní orgány, provozovatelé služeb lodního provozu, orgány příslušné pro mimořádné události, Mezinárodní námořní organizace a evropské instituce, a to s cílem předcházet námořním nehodám.

Tato část také zahrnuje jakákoli prozatímní bezpečnostní doporučení, která byla případně vydána nebo jakákoli bezpečnostní opatření přijatá v průběhu bezpečnostního vyšetřování.

7. PŘÍLOHY

V případě potřeby jsou k tištěné zprávě nebo ke zprávě v elektronické podobě připojeny informace z tohoto seznamu, který není vyčerpávající:

- fotografie, filmy nebo videozáznamy, zvukové nahrávky, mapy, nákresy,
- použitelné normy,
- použité technické výrazy a zkratky,
- zvláštní bezpečnostní studie,
- různé informace.

PŘÍLOHA II

OZNAMOVANÉ ÚDAJE O NÁMOŘNÍ NEHODĚ NEBO MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

(součást Evropské informační platformy pro námořní nehody)

Pozn.: Podtržená čísla znamenají, že zúčastní-li se dotyčné námořní nehody nebo mimořádné události více lodí, příslušné údaje by měly být poskytovány pro každou loď.

01. Odpovědný členský stát / kontaktní osoba
02. Vyšetřující členský stát
03. Úloha členského státu
04. Dotčený pobřežní stát
05. Počet států s významným zájmem
06. Státy s významným zájmem
07. Oznamující subjekt
08. Čas oznámení
09. Datum oznámení
10. Název lodi
11. Číslo IMO / rozlišovací písmena
12. Vlajka lodi
13. Druh námořní nehody nebo mimořádné události
14. Druh loď
15. Datum námořní nehody nebo mimořádné události
16. Čas námořní nehody nebo mimořádné události
17. Poloha – zeměpisná šířka
18. Poloha – zeměpisná délka
19. Místo námořní nehody nebo mimořádné události
20. Přístav vyplutí
21. Přístav určení
22. Systém rozdělení plavebního provozu
23. Úsek plavby
24. Provoz lodi
25. Místo na palubě
26. Ztráty na životech:
 - Posádka
 - Cestující
 - Ostatní
27. Vážná zranění:
 - Posádka
 - Cestující
 - Ostatní

- 28. Znečištění
 - 29. Škody na lodi
 - 30. Škody na nákladu
 - 31. Jiné škody
 - 32. Stručný popis námořní nehody nebo mimořádné události
 - 33. Stručný popis důvodu pro neprovedení bezpečnostního vyšetřování
-